

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu

Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

ALEX COLEMAN, toimittaja

Avustajia: N. B. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Sirola y. m.

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

Sosialismi

Kirj. Morris Hillquit

SOSIALISTINEN LIIKE YHDYSVALLOISSA.

Amerikan valtiomiehet ja yhteiskuntafilosoofit katselivat vuosikautia suruttomana sosialismin hyökyäallon nousua toisella puolen Atlantin. "Sosialismi", he keksivät, "on ominaisuudeltaan eurooppalainen tuote. Se ei koskaan saa jalansijaa Amerikan maaperällä". Tämä luulo näyttäytyikin muutaman ajan oikeutetulle.

European sosialismin aikuisemat muodot, yhdeksänentoista vuosisadan keskivaiheilla alkaneeet ihmisystävälliset ja romanttiset liikkeet, olivat löytäneet elävän vastakaikunsa Yhdysvalloissa. Useimmat Robert Owenin käytännöllisistä kokeista kommunismissa suoritettiin Amerikan maaperällä, ja hänen alkuperäiset oppinsa utopisesta sosialismista saavuttivat laajan jalansijan tässä maassa vuosien 1825-30 välillä.

Etienne Cabetin ikarialais-yhdyskunnat, vaikka alkuisin Ranskasta, elivät seikkailuisen ja surullisen historiansa läpi Texasis-

sa, Illinoisissa ja Missouriissa. Fourierilais-opilla oli Yhdysvalloissa seuraajanaan sellaiset kuuluisat miehet kuin Albert Brisbane, Horace Greeley, Charles A. Dana, Parke Godvin, William Channing ja John S. Dwight. Sen tuloksena oli kuuluisa Brook Farmi ja Pohjois Amerikan Falanki, ja niiden ohella lähes neljäkymmentä vähemmän tunnettua yhdyskuntayritystä eri osissa maata.

Mutta nämä liikkeet eivät jättäneet mitään pysyvää jälkeä Amerikan kansan elämään ja miehin. Ne kuolivat pois ennen suurpiirteisen kapitalistisen tuotannon aikakautta.

Työväenluokan politillisena liikkeenä sosialismi alkoi ilmetä Euroopassa viime vuosisadan viime neljänneksen vaiheilla, ja kehittyi merkillisen voimakkaaksi ja elinvoimaiseksi parin seuraavan vuosikymmenen aikana. Mutta Yhdysvalloissa sitä löytyi tuskin

muuten kuin nimellisesti tällä aikaa.

Suurin osa sen seuraajista oli ulkomaalais-syntyisiä työmiehiä, etupäässä saksalaisia, jotka olivat tuoneet yhteiskuntafilosofiansa mukanaan kotimaastaan, ja koettivat urhoollisesti juurruttaa sitä tähän maahan, jonka olivat valinneet asuinsijakseen. Heidän yrityksensä olivat melkein tuloksettomia. Yhdysvalloilta puuttui oleellisinta edellytystä nykyaikaisen sosialistiliikkeen kehitykselle.

Sosialismille suotuisat olosuhteet.

Sosialismin esiintyminen vaatii edellytyksensä: kehittyneen ja keskittyneen teollisuuden, voimakkaan kapitalistiluokan, joka vallitsee maan taloudellista ja valtiollista kohtaloa, suuren armeijan teollisuustyöläisiä, jotka ovat olemassaolonsa puolesta epävakaisessa asemassa, ja selvän ja itsetajuisen ristiriidan näiden luokkien välillä.

Yhdysvalloissa nämä olotilat kehittyivät vasta viime vuosina. Maanviljelys oli vielä sukupolvi sitte kansakunnan päätuotantotoimena ja teollisuutta harjoitettiin verrattain pienessä mittakaavassa. Sisällissotaa seurannut taloudellinen kukoistus aika ja jällel olevat laajat alat "vapaata maata" lännellä vastavaikuttivat luokkataistelun kehittymiseen Amerikassa, ja loivat olotilan, joka ylläpiti suhteellista teollista rauhaa.

Mutta yhdeksännentoista vuosisadan loppupuoliskolla Amerikau teollisuus nousi alkuunsa, ja nopeudella, joka on luonteenomaista kaikelle uuden maailman edistykselle, se pian jätti jälkeensä eurooppalaiset kilpailijansa. Suuria tehtaita ja teollisuuslaitoksia nou-

si kaikkialla idässä ja keski-lännellä, ja Yhdysvallat lisäsivät teollisuustuotteittensa arvomäärää arviolta yhdestä biljoonasta dollarista yli kolmeentoista biljoonaan vuodessa, nouden täten maailman teollisuuskansakuntien neljänneltä sijalta ensimmäiselle. Samoihin aikoihin eri osat maasta tulivat elimelliseen yhteyteen toinen toistensa ja muun maailman kanssa laajan rautatieverkon ja höyrylaivakulun järjestämisen kautta. Rautatieratojen pituus nousi 9,000:sta mailista v. 1850 lähes 200,000:een v. 1900. Atlantin yli kulkevain höyrylaivain luku, koko ja nopeus pysytteli rinnan rautateiden kehityksen kanssa. Tiedonvälitys kasvoi yhtä nopeasti kuin liikenne. Postitoimistojen lukumäärä ryntäsi 28,000:sta v. 1860 yli 75,000:men v. 1900, ja vuosittainen sähkösanomavaihto lisääntyi viidestä miljoonasta kahdeksaankymmeneen miljoonaan samalla ajalla.

Lähempänä yhdeksännentoista vuosisadan loppupuolta Yhdysvalloista oli tullut selvästi teollisuusmaa ja "kapitalistinen" maa. Yli neljäkymmentä prosenttia sen asukkaista toimi teollisuuden, kaupan tai liikenteen alalla, ja maanviljelys jäi toiselle sijalle. Kolmas osa kaikista asukkaista oli asettunut suuriin kaupunkeihin, jotavastoin v. 1850 kaupungeissa asui vain yksi kahdeksas osa. Korporatsioonit tulivat johtaviksi tekijöiksi teollisuudessa, ja lopulla kehittyivät kapitalistisen järjestymisen korkeimpaan muotoonsa — trusteiksi. Suuria omaisuuksia koottiin nopeaan ja miljonäärien ja monimiljonäärien sukupolvi syntyi. Viime vuosisadan keskivaiheilla Amerikka saattoi ylpeillä vain viidestäkymmenestä miljonääristä, joiden omai-

suus nousi tuonne kahdeksaan-
kymmeneen miljoonaan dollariin.
Vuosisadan lopulla Amerikan mil-
jonäärien luku nousi kahteenkym-

Sosialistipuolueen muodostumi-
nen.

Kapitalismin nopea kasvu ja
laajeneminen luonnollisesti toi mu-

Sosialismi on kapitalismin laillinen lapsi

meneen tuhanteen ja niiden omai-
suus kolmeenkymmeneen biljoo-
naan dollariin, joka edusti mel-
kein puolta koko "kansakunnan"
rikkaudesta.

kanaan eroittamattomat seuralai-
sensa: joukkoköyhyyden, työttö-
myyden, lapsityön, luokkataistelu-
ja, yhteiskunnallisen levottomuu-
den ja yleisen tyytymättömyyden.

Vuosisadan lopulla 6,500,000 henkilöä oli säännöllisesti työttömänä jonkun aikaa vuodesta ja yleensä aikaisesti työttömäin luku laskettiin yli miljoonaksi. Samalla aikaa, työssä olevain, 10—15 ikävuotisten lasten luku nousi 1,750,000, ja työssä raatavain naisten 5,000,000. Viimeiset kaksikymmentä vuotta yhdeksänestätoista vuosisadasta näkivät 24,000 työtaistelua, joihin otti osaa kaikkiaan noin 7,000,000 työläistä.

Täten vanhan maailman teollisuustilanne istuttui ja jännittyi Yhdysvaltoihin ja toi mukanaan taloudelliset pulmansa ja epäkohdansa. Täällä kuten siellä, myrkyllinen järjestelmä haastoi esiin järjestyneen vastarinnan sen uhrien taholta. Vastarintaliikettä edusti taloudellisella alalla työväen ammatillinen liike. Polittisella alalla sen oli pakko löytää ilmaisunsa sosialistipuolueessa, kuten samallaiset olosuhteet Europan maissa olivat tehneet. Sosialismi on kapitalismin laillinen lapsi, ja viime mainitun vissillä kehitysstasteella se ei voi estää sen syntyä.

Nykyisen vuosisadan alussa tavattiin jonkun osan Amerikan asukkaiden keskuudessa runsaasti sosialistista ja puolisosialistista mielialaa ja sosialistisen poliittisen järjestön alkeita. Viime mainittua edusti kaksi erityistä ryhmää: Amerikan sosialistien vanha järjestö "Sosialistinen työläispuolue", silloin äsken perustettu "Sosialidemokratinen puolue" ja useita muita vähempimerkityksellisiä sosialistijärjestöjä. Erimielisyys ja vastahankaisuus, joka on niin luonteenomaista sosialistiliikelle sen alkuaikoina kaikissa maissa, olivat Amerikan sosialistijärjestöjen pääasiallisinpana piir-

teenä aina vuoteen 1901, jolloin kaikki järjestöt paitsi yksi (tuolloin Sosialistisen työläispuolueen leppymätön ryhmä) yhtyivät. Virallinen yhtyminen suoritettiin yhteisessä edustajakokouksessa, joka pidettiin Indianapolissa heinäkuun 29 p. 1901, ja jonka tuloksena on nykyinen Sosialistipuolue.

Socialistipuolueen kasvu näinä kahtenatoista olemassaolonsa vuosina nähdään paraiten sen poliittisista saavutuksista.

Presidentin vaaleissa v. 1900, ja ennen puolueiden yhtymistä, senaikuisten sosialistijärjestöjen kokoonsaama äänimäärä nousi tuskin sataan tuhanteen. Se kohosi seuraavan vuoden kevät- ja syysvaaleissa, mutta näiden vaalien paikallisen luonteen tähden tätä äänimäärää ei ole koskaan täydelleen saatu tietoon.

Kongressimiesvaaleissa v. 1902 sosialistipuolueen äänimäärä, kuitenkin, kaikkien ihmeeksi, pääsi lähelle neljännesmiljoonan merkkiä.

Osan tästä odottamattomasta menestyksestä täytyy laskea saman vuoden kesän ja syksyn aikana vallinneen ja yleistä mielen kiihkoa synnyttäneen Pennsylvanian hiilenkaivajain lakon vaikutuksen ansioksi. Mutta olisi erehdys pitää sosialistien saamaa suurta äänimäärää pelkäksi tästä johduneeksi sattumaksi. Äänimäärän lisäys oli melkein yhtä tuntuva paikoissa, jotka maantieteellisen asemansa puolesta olivat melkein hiililakon vaikutusten ulottuvilta näitten ollessa kaukana tämän suuren työväentaistelun välittömältä näyttämöltä.

Vieläpä, kun paikalliset kevätkuulat tulivat v. 1903 ja lakon synnyttämä mielenkiihko oli kokonaan kuollut, havaittiin sosia-

listien äänimäärän ei ainoastaan olleen laskeutumatta, vaan, päinvastoin, todellisuudessa kohonneen.

Suuraavan vuoden yleisissä vaaleissa, vuoden 1904 presidentin vaalitaistelussa, maan poliittinen tilanne oli sangen suotuisa sosialismille. Molemmat suuret poliittiset puolueet kävivät siihen vanhoillisella ohjelmalla, ja Kansanpuolue oli menettänyt suosijansa edellisen liittonsa tähden demokraattien kanssa, ja oli sen johdosta mennyt hajalle. Sosialistipuolue oli näin ollen melkein ainoa puolue, joka edusti radikalismia politikassa, ja oli asemassa, jossa se saattoi koota kaikki voimansa. Puolue oli täysin selvillä hyvästä tilaisuudestaan ja kävi vaalitaistelua, joka pontevuuteensa, laajuuteensa ja vaikutuksiinsa nähden voitti kaikki edelliset sosialistien ponnistukset tässä maassa. Puolueen presidentin ehdokas, Eugene V. Debs, sai tämän tuloksena 402,321 ääntä.

Nykyisen vuosisadan ensi vuosikymmenen myöhemmät tapahtumat ovat yhä lisänneet yleistä tyytymättömyyden ja levottomuuden mielialaa ja luoneet suotuisan maaperän jyrkälle poliittiselle ja teolliselle liikkeelle. Mutta sosialistipuolueen välittömään poliittiseen menestykseen nähden niillä oli jonkun aikaa pikemminkin vastustava vaikutus.

Äänimäärän kasvu.

Useat uudistusliikkeet, jotka tarjoavat levottomille joukoille pieniä mutta pikaisia parannustoiveita, usein kääntyivät pois joukkojen huomion sosialistipuolueen tarjoomista hitaammista mutta svenemmälle menevistä parannuksista.

Taloudellinen painostus loi yleisen poliittisen arkuuden ja vanhoillaanolemisen tunteen, joka oli epäsuotuisa sosialistien ohjelmalle.

Vaaleissa v. 1906, joka oli oikea poliittisten uudistuspuolueiden vuosi, sosialistipuolueen äänimäärä aleni 330,158:aan (luku on saatu laskemalla kunkin valtion korkeimman äänimäärän). Paikalliset vaalit v. 1907 eivät osottaneet mitään muutosta sosialistien äänissä.

Tämä pieni taka-askele ei kuitenkaan vienyt tarmoa Amerikan järjestyneiltä sosialisteilta. Presidentin vaalivuonna 1908 olivat he varustautuneet vaalitaisteluun suuremmalla tarmolla kuin koskaan ennen.

Polittinen tilanne sinä vuonna oli mitä pahaenteisin sosialistipuolueelle. Kaikki puolueet kilvoittelivat keskenään radikalismussessa. Republikanit sitoutuivat jatkamaan presidentti Rooseveltin "jyrkkää ohjelmaa". Demokraattipuolue toisti kaikki vanhat keskiluokan radikalismien sotahuutonsa, ja asetti sen lajin politikan profectan, William J. Bryanin, puolueensa johtajaksi. Demokraattipuolueen "radikalismista" vei vielä hyvän voiton Mr. Hearstin uusi Itsenäisyys-puolue. Näiden olotilain vallitessa oli alunpitäen tiettyä, että sosialistipuolueen äänimäärä rajottuisi vain puhtaasti sosialistisiin ääniin.

Mutta toisten puolueiden radikalisuus ei ollut ainoa seikka, joka vaikutti sosialistipuolueen menestystä vastaan. Suurin osa sosialistien äänistä tulee työväenluokalta. Taloudellinen ahdinko, joka oli silloin korkeimmillaan, oli pakottanut suuren joukon työläisiä muuttamaan asuinpaikkaansa työtä hakiessaan. Se aiheutti

sen, että monet, vakituista asuinpaikkaa vailla ollen, menettivät äänestämisoikeutensa niissä vaaleissa. Ja lopuksi, eikä lainkaan vähäisessä määrässä, American Federation of Laborin virkailijain demokraattipuolueelle avoimesti ja suorasti julistama kannatus ei suinkaan voinut olla muuta kuin haitaksi sosialistipuolueen vaativatistehulle.

Sosialistit käsittivät edessään olevat vaikeudet ja yrittivät voittaa ne kaksinkertaisin innoin, Presidentin ehdokkaan nimityspäivästä lähtien toukokuulla, aina vaalipäivään saakka, marraskuussa, vaalikamppailu oli käymässä täydellä terällä. Tuhansista koukshuoneista ja kadunkulmista melkein kaikissa kaupungeissa väsymättömät sosialistipuhujat puhuivat äänestäjille, ja kirjallisuutta levitettiin suunnattomat määrät. Puolueen keskusvirasto yksin kustansi yli 3,000,000 vaalilehtistä ja eri valtiojärjestöt levittivät lehtisiä vähintään kolme neljä kertaa niin paljo.

Sosialistipuolue sai ääniä vaaleissa 421,520 — hieman enemmän kuin vuonna 1904 oli saanut.

Seuraavat kaksi vuotta olivat vakavan toiminnan ja hiljaisen elonkorjuun aikoja sosialistiliikelle Yhdysvalloissa. Vuoden 1907 pulaa seurannut maan taloudellinen asema ja keskiluokkain lukuisain uudistusliikkeiden epäonnistuminen oli luonut erityisen suotuisan ilmanalan sosialistisen mielialan levenemiselle, ja järjestyneet sosialistit eivät olleet hitaita käyttämään tätä hyväkseen. Heidän herätystyönsä kasvoi jännityksessä ja laajuudessa; järjestö voimistui suuresti, ja uusia puoluejäseniä tuli kaikista kansaluokista.

Puolueen ensimmäinen kongressimies.

Keväällä 1910 sosialistipuolue saavutti ensimmäisen huomatuimman politillisen voittonsa Yhdysvalloissa voittamalla Milwaukeeen kaupunginhallinnon käsiinsä — kaupungin, joka on järjestyksessä kahdestoista suuruudeltaan tässä maassa.

Seuraavissa yleisissä kongressimiesvaaleissa, jotka tapahtuivat marraskuussa samana vuonna, puolueen äänimäärä lisääntyi osapuulleen neljälläkymmenellä prosentilla, nousten yli 600,000 merkin. Näissä vaaleissa puolue myös, ensi kerran Yhdysvaltain sosialistipuolueen historiassa, valloitti paikan kongressin edusmieshuoneessa. Mr. Victor L. Berger valittiin kongressiin Wisconsinin viidennestä valintapiiristä.

Eikä sosialismin politillinen hyökyaalto vielä herennyt nousemasta vuoden 1911 paikallisvaaleissakaan. Sinä vuonna sosialistit valloittivat kahdeksantoista kaupunkia ja kuntaa, niiden muassa muutamia suuria teollisuuskaupunkeja, kuten Schenectady New Yorkin valtiossa, New Castle Pennsylvaniassa; kahdeksan kaupunkia Ohiossa; viisi Utahissa ja yhden Minnesotassa. — Berkeley Californiassa, Butte Montanasassa, Flint Michiganissa ja useita muita oli jo sosialistien vallassa sitte kevätvaalien samana vuonna.

Tämän vuoden alussa sosialistit olivat vallassa viidessäkymmenessä kuudessa kaupunki- ja kuntahallinnossa, ja olivat valinneet enemmän kuin tuhannen yleistä virkailijaa, niiden muassa jäseniä seitsemään eri valtion lainlaatijakuntaan.

Mutta Yhdysvaltain sosialistipuolueen edistystä ei suinkaan voi mitata yksin sen politillisen voiman

ja saavutusten mukaan. Sosialistipuolue perustettiin vähemmällä kuin kymmenellä tuhannella jäsenellä. Vuoden 1904 loppupuolella siihen kuului lähimain 1,500 paikallisosastoa, joissa oli noin 25,000 veroa maksavaa jäsentä. Seuraavan kahdeksan vuoden aikana paikallisjärjestöjen luku kasvoi viiteen tuhanteen, joiden yhteinen jäsenmäärä teki arviolta noin 130,000.

Toinen osotus liikkeen lisääntyvistä merkityksestä Yhdysvalloissa on sen sanomalehdistön kasvussa. Vuonna 1904 puoluetta edusti noin neljäkymmentä erikielistä julkaisua. Sen jälkeen on puhtaasti sosialististen lehtien luku noussut useampaan kuin kolmeen sataan. Suurin osa näistä on englanninkielisiä lehtiä: viisi päivälehteä, kymmenen kuukausijulkaisua ja loput ovat viikkolehtiä. Vieraskielisiä lehtiä painetaan saksan, suomen, slaavin, juuttaan, puolan, böömin, lätin, ranskan, italian, tanskan, unkarin, liettuan, venäjän, ruotsin, norjan ja kroatian kielillä. Ensimmäinen merkittävä sosialistinen päivälehti perustettiin Chicagossa syksyllä 1906, nimellä Chicago Daily Socialist (se on sittemmin muuttanut nimensä, ollen nyt Chicago World), ja sitä seurasi New Yorkissa, toukokuulla 1908, New York Call. Viikkolehdeillä Appeal to Reason on puolteen miljoonaan nouseva tilaajamäärä, ja Chicago Worldia ja Jewish Daily Forwardia myydään päivittäin enemmän kuin 100,000 kappaletta. Sosialististen kuukausijulkaisujen joukossa mainittakoon yksi, The Progressive Woman, joka on omistettu etupäässä naisille, ja The Young Socialist, jonka tarkoitus on valistaa nuorisoa sosialismissa.

Socialistipuolueen ohella Yh-

dysvalloissa on toinen sosialistinen politillinen järjestö: Socialist Labor Party. Tämä puolue edustaa entisen saman nimisen puolueen leppymätöntä ryhmää. Sen jäsenmäärä on pieni ja sen vaikutusvoimaisuus vähäinen. Silti se julkaisee englanninkielistä päivälehteä ja muutamia viikkolehtiä muilla kielillä. Vaaleissa v. 1910 se sai 30,000 ääntä kongressimiesehdokkaalleen.

Socialistinen liike Yhdysvalloissa on viime aikoina myös voitannut alaa tämän maan järjestyneen työväen keskuudessa. Muutamain viime vuosien sisällä useat Amerikan ammattijärjestöistä ovat osottaneet elävää mielenkiintoa sosialismiin, ja ovat lukemattomissa tapauksissa julistaneet epäpäämättömästi kannattavansa sosialistista ohjelmaa, tahi kuitenkin sen tärkeimpiä kohtia ja pykälä. Vuonna 1907 kuusitoista kansallista ammattijärjestöä, edustaen yhteensä 330,800 jäsentä, oli täten tunnustanut sosialistien ohjelman, ja vuonna 1909 American Federation of Laborin vahvin järjestö, United Mine Workers of America, edustajakokouksessaan julisti kannattavansa sosialismin päätarkoituksiperiä: kaikkien tuotannonvälineiden yhteiskunnallistuttamista.

Ja teollisuustyöläiset eivät ole ainoa luokka, jonka keskuudessa sosialismi on saanut jalansijaa viimeaikoina. Liike on piirtänyt syviä vakoja Amerikan maanviljelijäin keskuuteen. Maanviljelijöitä esiintyi ensikerran edustajina sosialistien kansallisessa kokouksessa v. 1904, jolloin niitä oli viisi edustajaa, ja vv. 1908, 1910 ja 1912 edustajakokouksissa sangen suuri joukko edustajia oli varsinaisia ja tyypillisiä maanviljelijöitä. Viimeisissä yleisissä vaaleissa useat puhtaasti maanvil-

jelyssendut antoivat suuremman sosialistisen äänimäärän kuin jotkut tehdasteollisuudestaan kuuluisat valtiot.

Keskiluokan tulokkaat.

Ja vieläpä Amerikan niin kutsutut valistuneet luokat, oppineet ja keskiluokan liikemiehet vähitellen kulkeutuvat sosialistisen liikkeen aina laajenevaan piiriin. Amerikan kouluissa ja yliopistoissa, yhtähyvin kuin lehdistössä ja kirkoissa on sosialisteja tahi sosialismille myötätuntoisia. Syksyllä 1905 muutamia hyvin tunnettuja radikalit julkaisivat kutsun sellaisen yhdistyksen järjestämiseksi, jonka tarkoitus olisi "edistää tietoista mielenkiintoa sosialismiin yliopistomiesten ja -naisten ja oppilasten sekä ylioppilasten kesken muodostamalla lukuklubeja ja oppilaitoksissa ja yliopistoissa, ja edistämällä mielenkiintoa sosialismiin valistuneitten miesten ja naisten keskuudessa". Syyskuun 12 p:nä 1905 joukko henkilöitä kokoontui New Yorkissa tämän kutsun johdosta ja järjestivät "Yliopistojen välisen sosialistiseuran". Lyhyellä olemassaoloajallaan seura on levittänyt suuren määrän sosialistista kirjallisuutta ylioppilaiden ja opettajain keskuuteen, ja sen jäsenet ovat pitäneet useita luentoja ylioppilaille. Sosialistisia "läksyjä" on seuran puolesta järjestetty neljäskymmenessäviidessä oppilaitoksessa ja yliopistossa.

Sosialistinen liike on täydelleen juurtunut Amerikan maaperään. Tuonnottain otetun tilaston mukaan noin 71 pros. puolueen jäsenistä on amerikalaisyyntyisiä. Sosialistinen liike on nykyään vähintään yhtä paljo "amerikalainen" kuin mikä muu yhteiskun-

nallinen tahi poliittinen liike tässä maassa.

Ja kuitenkin, Amerikan sosialismi on vasta muodostumassa. Kaikki seikat osottavat sen vakavaa kehitystä ja suurta kasvua läheisessä tulevaisuudessa.

Maan teollisuudet keskittyvät nopeasti yhä pienenevän ja voimakkaammaksi käyvän rahamiesjoukon käsiin. Trustit, monopolit ja jättiläismäiset teollisuusliittoumat tulevat määrääviksi tekijöiksi kansakunnan teollisessa, poliittisessa ja henkisessä elämässä, ja suuret kansajoukot vaipuvat yhä suurempaan riippuvaisuuden asemaan. Omaisuudettomien palkkatyöläisten luku on lisääntymässä; ja heidän aineellinen olemassaolonsa käy vaikeammaksi, ja tyytymättömyyden ja kapinan henki kehittyy heidän keskuudessaan. Suhteet tuottaja- ja työnantajaluokan välillä kärjistyvät, vaikka ei aina tietoisena luokkavastakohtaisuuteen. Muutamain viime vuosien ajalla Yhdysvaltain järjestynyt työväki on ollut tavattoman kiukkuisen hyökkäyksen alaisena järjestyneen kapitalismin, hallituksen, valtioiden ja kansallisen lainlaatijakuntain ja varsinkin oikeuslaitosten taholta. Nämä hyökkäykset ovat osottaneet monille työläisille, että Amerikan ammattijärjestöjen nykyiset menettelytavat ovat puuttuvaisia tehossaan. Ammattijärjestöläiset alkavat parantaa taistelutapojaan. Ne ovat muutamien viime vuosien ajalla huomattavasti edistyneet suuremman elimellisen yhteyden ja teollisen järjestymisen suuntaan, ja astuneet poliittiselle alalle luokkana. Tosin, heidän askeleensa molempiin näihin suuntiin ovat olleet epävarmoja, horjuvia ja vieläpä erheellisiä, mutta ne ovat kuitenkin askeleita oikeaan

suuntaan. Vielä muutamia tinkkoja työtaisteluja, vielä muutamia sortavia oikcudenpäätöksiä, vielä muutamia polittisia pettymyksiä, ja Yhdysvaltain järjestyneet työläiset ovat pakotetut yhtymään yhteen lujaan teolliseen ja polittiseen luokkajärjestykseen, työskentelemään läheisessä sopusoinnussa ja yhteistoiminnassa sosialistipuolueen kanssa.

Samoin on toivorikasta sosialismin edistykselle kaikkien toisten kansakerrosten henkinen mieliala. Aika-ajoin nousevain uudistusliikkeiden kehittämä polittillisen voiman ilmiö on oiva osotus yleisestä tyytymättömyydestä oleviin oloihin. Nämä liikkeet ovat, poikkeuksesta, epämääräisiä päämäärissään ja pintapuolisia ohjelmis- saan. Ne vetävät puoleensa joukkoja yleisellä radikalisuudellaan ja pikaisen avun pienillä lupauksillaan. Jo niiden luonnosta lankeaa, että niiden on pakko olla tehotomia ja lyhytikäisiä, ja nii-

den pettynneet seuraajat tulevat sosialismia hyvin vastaanottaviksi.

Täten olotilat voimakkaan sosialistiliikkeen kasvamiselle tässä maassa nopeasti kypsyvät, ja kasvun nopeus suuresti riippuu sosialistien kyvystä ottaa näistä tilaisuuksista vaaria ja voittaa tyytymättömien joukkojen, varsinkin työväestön luottamuksen ja kannatuksen.

Amerikan sosialismi ei ole vielä kehittänyt vissiä ja varmaa kantaa ja menettelyä, mutta viimeisimmät sen kehitysmuodot pyrkivät osottamaan, että se alkaa ratkaisemaan pulmiaan ja voittamaan vastuksensa.

Lyhyellä, kahdentoistavuotisella oloajallaan sosialistipuolue on kasvanut merkityksettömästä asemasta vakavaksi tekijäksi Yhdysvaltain kansallisessa elämässä. On varmaa ennustaa, että seuraavan kahdentoista vuoden kuluessa se kilpáilee vanhojen puolueiden kanssa polittisesta ylivallassa.

Kuningas Hilli